

NEDERLANDSCHE HERALDIEK.

WIE belang stelt in de geschiedenis van ons land en deze geschiedenis, een harer tijdperken of feiten bestudeert, vindt in de heraldiek een schat van emblemen, waarin de historie als het ware is vastgelegd en die een rijke bron van studie-materiaal vormt.

Als voorbeeld noemen wij de oude typisch-Nederlandsche wapenfiguur, den leeuw, die behalve in het rijks-wapen en de meeste onzer provinciewapens, ook in een zeer groot aantal stedewapens voorkomt.

„Het was de leeuw uit Juda's stam”,
„Die in Den Briel zijn intrek nam”.

Aldus het tweeregelig versje, doelend op de inname van Den Briel door de Watergeuzen en op den Staten-leeuw, dien zij o.m. op hun vlaggen voerden.

Daar het gebrek aan kennis van en belangstelling voor de heraldiek bij het Nederlandsche volk v.n. hun oorzaak vinden in het gemis aan goede, populaire werken op dit gebied, besloot de N.V. Koffie Hag Maatschappij te Amsterdam de bestaande gegevens te verzamelen en door middel van haar productendistributie binnen het bereik van het publiek te brengen.

Het Heraldisch Atelier Van der Laars werd bereid gevonden, een opdracht tot het verzamelen der noodige gegevens en verzorging der uitgave te aanvaarden; aldus ontstond in den loop der jaren 1925—1928 het eerste groote deel, getiteld „Nederlandsche Gemeentewapens”, bestaande uit:

1	inleiding over heraldiek door T. van der Laars	(5	albumbladen)
1	alphabetisch register van alle wapenzegels	(4	„ „)
130	wapenzegels van Noord-Holland	No. 0—129	(16 „ „)
175	„ „ Zuid-Holland	„ 0—174	(21 „ „)
63	„ „ Utrecht	„ 0—62	(8 „ „)
104	„ „ Gelderland	„ 0—103	(13 „ „)
59	„ „ Overijssel	„ 0—58	(8 „ „)
12	„ „ Drente	„ 0—11	(3 „ „)
45	„ „ Groningen	„ 0—44	(6 „ „)
44	„ „ Friesland	„ 0—43	(6 „ „)
109	„ „ Zeeland	„ 0—108	(13 „ „)
164	„ „ Noord-Brabant	„ 0—163	(20 „ „)
95	„ „ Limburg	„ 0—94	(12 „ „)
17	„ „ Ned. O.- en W.-Indië	„ 1—17	(2 „ „)

Er zijn dus totaal 11 provinciewapens, 989 gemeentewapens en 17 wapens van Nederlandsch Oost- en West-Indië.

Daarbij komt nog een blad met errata en aanvullingen, bevattende voorloopig de volgende 9 zegels:

Errata No. 1	Maasland . . . . . prov. Z.-H.	Errata No. 6	Ezinge . . . . . prov. Gron.
„ „ 2	Wijk bij Duurstede . . „ Utr.	„ „ 7	Ellemeet . . . . . „ Zeel.
„ „ 3	Nigtevecht . . . . . „ Utr.	„ „ 8	Halsteren . . . . . „ N.-B.
„ „ 4	Ierwen en Aerdt . . . „ Geld.	„ „ 9	Oud en Nieuw Gastel. „ N.-B.
„ „ 5	Oidehove . . . . . „ Gron.		

Voorts is rekening gehouden met eventueel later nog binnenkomende gegevens betreffende nieuwe of gewijzigde gemeentewapens, waarvoor eveneens reeds een blad is bijgevoegd.

In het jaar 1931 zal weer een stap verder worden gegaan en een begin worden gemaakt met de uitgave der wapens van niet meer bestaande gemeenten, van Dijkgraaf- en Hoogheemraadschappen, waarna zullen volgen Kerkelijke wapens, de wapens der oude Heerlijkheden en van den Nederlandschen adel, voor zoover deze laatste in de Nederlandsche Geschiedenis op den voorgrond treedt.

Zoo zullen wij geleidelijk bereiken, dat onze propaganda-uitgave „Nederlandsche Wapenzegels” een uniek standaardwerk wordt, zooals dit, zoowel wat inhoud, als wat omvang en artistieke uitvoering betreft, tot op heden niet bestaat.

De geheele uitgave heeft zich van het begin af in de groote belangstelling van vele kringen van het Nederlandsche volk mogen verheugen. Vele autoriteiten hebben op welwillende wijze hun medewerking verleend. Door de pers zoowel als door officiële instellingen des lands mocht onze firma vele woorden van waardeering over deze uitgave vernemen. De reclame van een handelsfirma heeft daarmee een werk geschapen van cultureele waarde, een werk, dat zich ook kenmerkt door artistieke uitvoering en opvoedkundige beteekenis.

KENT U REEDS DE HAGJES, DE FIJNE HOPJES VAN KOFFIE HAG?
ELK BLIKJE BEVAT 1 WAPENZEGEL, ALSMEDE EEN BON VOOR 2 ZEGELS.

DE ALBUMS EN ALBUMBLADEN.

Teneinde eventueel later verschijnende aanvullingen steeds onder de betreffende provincie of groep te kunnen rangschikken, is het losbladige systeem gekozen.

Pasbeginnende verzamelaars ontvangen bij bestelling van de eerste serie albumbladen de inleiding over heraldiek door T. van der Laars gratis. Het alfabetisch register over het geheele werk wordt eveneens gratis verkrijgbaar gesteld. Dit register vormt echter één geheel met de 32 albumbladen van het supplement 1928 en kan derhalve alléén aan bestellers van dit supplement worden afgegeven. De overige albumbladen met de heraldische en geschiedkundige beschrijving der betreffende provincie of gemeente worden geleverd à 2 cent per stuk. Het aantal benodigde albumbladen is uit de hierboven aangegeven samenstelling te zien. Bij bestelling van albumbladen is het van belang te weten, dat deze bladen alleen in gesloten series kunnen worden geleverd. Wij onderscheiden met betrekking tot het eerste deel „Nederlandsche Gemeentewapens“:

Serie I (uitgave 1925) — 41 albumbladen
„ II („ 1926) — 27 „
„ III („ 1927) — 29 „
„ IV („ 1928) — 32 „

Oud-verzamelaars zullen daarvan reeds een gedeelte bezitten. Enkele losse albumbladen kunnen niet worden afgegeven, omdat elke serie bij het drukken één geheel vormt.

De albumbladen kunnen samengesteld worden tot prachtige boekwerken, een sieraad voor elke boekenkast. Wij leveren den hiernevens afgebeelden omslag met zware schroefsluiting en met linnen overtrokken. In dezen luxe-omslag, die f 1.65 kost, kunnen alle albumbladen voor gemeentewapens uitgave 1925 tot 1928 worden opgeborgen. Oud-verzamelaars, die reeds een kleinen omslag (vroegere uitgave) bezitten, kunnen een tweeden omslag van hetzelfde, d.w.z. het oude model, betrekken à f 1.10.

Luxe-omslag met schroefsluiting.

BESTELLING VAN ALBUMS EN RUILEN VAN ZEGELS.

Bij opgave van bestellingen gelieve men zich nauwkeurig te houden aan den tekst van het hierbij gevoegde bestelbiljet. Dit is van bijzonder belang voor de verzamelaars, die reeds een groot gedeelte der uitgave bezitten. Dubbele zegels kunnen te allen tijde worden geruild door ze per post aan onze afdeling wapenzegels te zenden. Ruiling van zegels of bestelling van albums door bemiddeling van Heeren winkeliers gelieve men, teneinde misverstanden te voorkomen, achterwege te laten. Onze afleveringen aan verzamelaars zijn bij onze afdeling wapenzegels geregistreerd, zoodat wij steeds beter dan een winkelier kunnen nagaan, wat ter completering van het reeds vroeger afgeleverde gedeelte noodig is. Op den achterkant van het hierbij gevoegde ruilbiljet zijn alle nummers der reeds verschenen wapenzegels vermeld. Men geve met kleurpotlood of inkt aan, welke zegels gezonden moeten worden. Porto voor terugzending insluiten a.u.b.

Elk pakje HAG en elk blikje Hagjes, de fijne hopjes van koffie HAG, bevat 1 zegel en een bon voor 2 zegels. De zegels worden steeds afwisselend van de oude en nieuwe uitgaven verpakt. Ook ruiling van zegels is, onverschillig van welke uitgave, te allen tijde mogelijk.

„WAPENS, VLAGGEN EN ZEGELS VAN NEDERLAND“.

Dit door de pers en autoriteiten met groote waardeering besproken boek vormt een mooie aanvulling van het verzamelwerk „Nederlandsche Heraldiek“. Het bevat eenige honderden afdrucken van wapens, oude zegels, vlaggen enz. Verder schitterende platen in vijfkleurendruk, verband houdend met de Nederlandsche heraldiek en ten slotte interessante anatomische teekeningen van den heraldischen leeuw. Ieder die zich voor heraldische kunst en Nederlandsche geschiedenis interesseert, zal dit belangrijke boek willen bezitten. Het uitgeversrecht van dit boek is voor onze firma verworven en wij hebben besloten den verzamelaars der Hag-wapenzegels een bijzondere attentie te bewijzen, door het boek tegen den zeer voordeelligen reclame-prijs van f 2.80 franco te leveren.

Wijlen Dr. P. J. H. Kuypers, architect der Rijks-Museum-gebouwen, schreef over dit boek:

... een belangrijke bijdrage tot de kennis van wapens, vlaggen en zegels, derhalve van een niet te onderschatten hulpwetenschap voor Geschiedenis, Kunst en Archeologie.

... talrijke en uitmuntende illustraties, meerendeels in kleurendruk uitgevoerd, die de innerlijke waarde van zijn boek aanzienlijk verhoogen en er een hoogst sierlijk uiterlijk aan geven.

Om zijn rijken en degelijken inhoud en zijn sierlijken vorm verdient het inderdaad een ruime verspreiding, en als handboek voor ernstige studie en als leesboek voor kunstliehebbers en als modelboek voor sierkunstenaars en decoratieschilders."

Ter voorkoming van misverstanden merken wij op, dat deze uitgave „Wapens, Vlaggen en Zegels van Nederland“ geen verzamelwerk is, waarvoor albums en plaatjes noodig zijn, maar een boekwerk.

Hoogachtend,

Maart 1931.

N.V. KOFFIE HAG-MAATSCHAPPIJ.

Datum: .....

Aan de N.V. KOFFIE HAG MAATSCHAPPIJ, Afdeling Wapenzegels,
AMSTERDAM—C.

Ik verzoek U hiermede, mij te doen toekomen:

- a. 1 luxe-omslag (voor 129 albumbladen) à f 1.65 . . . . . f .....
- b. een tweede linnen band (oud model) à f 1.10 . . . . . " .....
- (alléén aanbevelenswaardig voor verzamelaars, die reeds één band oud model à f 1.10 bezitten)
- c. 41 albumbladen serie I uitgave 1925
- 27 " " II " 1926 (Hetgeen niet wordt
- 29 " " III " 1927 gewenscht, gelieve men
- 32 " " IV " 1928 door te halen).

Totaal.....albumbladen à 2 cts. is . . . . . " .....

- d. 1 boek „Wapens, Vlaggen en Zegels van Nederland”, door
- T. van der Laars, à f 2.80 . . . . . " .....

Het totaalbedrag, groot . . . . . f .....

  hierbij in postzegels
ontvangt U   per postwissel
  per giro op Uw rekening No. 58575.

(Daar voor distributie van deze reclame-uitgave geen speciale administratie wordt
gevoerd, kan toezending alleen tegen vooruitbetaling geschieden).

Tevens gelieve U de hierbijgaande:

- ..... dubbele zegels
- ..... bonnen ter waarde van elk twee zegels } aantal invullen a.u.b.
- te ruilen voor de aan de achterzijde doorgestreepte nummers.

(Porto voor terugzending bijvoegen a.u.b.)

Naam: .....

Straat: .....

Plaats: .....

Bijzondere mededeelingen:
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DE GEWENSCHTE NUMMERS MET INKT OF KLEURPOTLOOD DOOR HALEN A.U.B.!

NOORD-HOLL.		ZUID-HOLL.		UTRECHT		OVERIJSEL		FRIESLAND		N.-BRABANT		LIMBURG	
0 29 58	87 116	0 29 58	87 116 145	0 11 22 33 44 55	0 11 22 33 44 55	0 8 16 24 32 40	0 8 16 24 32 40	0 29 58	87 116 145	0 19 38	57 76		
1 30 59	88 117	1 30 59	88 117 146	1 12 23 34 45 56	1 12 23 34 45 56	1 9 17 25 33 41	1 9 17 25 33 41	1 30 59	88 117 146	1 20 39	58 77		
2 31 60	89 118	2 31 60	89 118 147	2 13 24 35 46 57	2 13 24 35 46 57	2 10 18 26 34 42	2 10 18 26 34 42	2 31 60	89 118 147	2 21 40	59 78		
3 32 61	90 119	3 32 61	90 119 148	3 14 25 36 47 58	3 14 25 36 47 58	3 11 19 27 35 43	3 11 19 27 35 43	3 32 61	90 119 148	3 22 41	60 79		
4 33 62	91 120	4 33 62	91 120 149	4 15 26 37 48 59	4 15 26 37 48 59	4 12 20 28 36	4 12 20 28 36	4 33 62	91 120 149	4 23 42	61 80		
5 34 63	92 121	5 34 63	92 121 150	5 16 27 38 49 60	5 16 27 38 49 60	5 13 21 29 37	5 13 21 29 37	5 34 63	92 121 150	5 24 43	62 81		
6 35 64	93 122	6 35 64	93 122 151	6 17 28 39 50 61	6 17 28 39 50 61	6 14 22 30 38	6 14 22 30 38	6 35 64	93 122 151	6 25 44	63 82		
7 36 65	94 123	7 36 65	94 123 152	7 18 29 40 51 62	7 18 29 40 51 62	7 15 23 31 39	7 15 23 31 39	7 36 65	94 123 152	7 26 45	64 83		
8 37 66	95 124	8 37 66	95 124 153	8 19 30 41 52	8 19 30 41 52	ZEELAND		8 37 66	95 124 153	8 27 46	65 84		
9 38 67	96 125	9 38 67	96 125 154	9 20 31 42 53	9 20 31 42 53	0 20 40 60 80 100	0 20 40 60 80 100	9 38 67	96 125 154	9 28 47	66 85		
10 39 68	97 126	10 39 68	97 126 155	10 21 32 43 54	10 21 32 43 54	1 21 41 61 81 101	1 21 41 61 81 101	10 39 68	97 126 155	10 29 48	67 86		
11 40 69	98 127	11 40 69	98 127 156	DRENTE		2 22 42 62 82 102	2 22 42 62 82 102	11 40 69	98 127 156	11 30 49	68 87		
12 41 70	99 128	12 41 70	99 128 157	0 5 10	0 5 10	3 23 43 63 83 103	3 23 43 63 83 103	12 41 70	99 128 157	12 31 50	69 88		
13 42 71	100 129	13 42 71	100 129 158	1 6 11	1 6 11	4 24 44 64 84 104	4 24 44 64 84 104	13 42 71	100 129 158	13 32 51	70 89		
14 43 72	101	14 43 72	101 130 159	2 7	2 7	5 25 45 65 85 105	5 25 45 65 85 105	14 43 72	101 130 159	14 33 52	71 90		
15 44 73	102	15 44 73	102 131 160	3 8	3 8	6 26 46 66 86 106	6 26 46 66 86 106	15 44 73	102 131 160	15 34 53	72 91		
16 45 74	103	16 45 74	103 132 161	4 9	4 9	7 27 47 67 87 107	7 27 47 67 87 107	16 45 74	103 132 161	16 35 54	73 92		
17 46 75	104	17 46 75	104 133 162	GRONINGEN		8 28 48 68 88 108	8 28 48 68 88 108	17 46 75	104 133 162	17 36 55	74 93		
18 47 76	105	18 47 76	105 134 163	0 11 22 33 44	0 11 22 33 44	9 29 49 69 89	9 29 49 69 89	18 47 76	105 134 163	18 37 56	75 94		
19 48 77	106	19 48 77	106 135 164	1 12 23 34	1 12 23 34	10 30 50 70 90	10 30 50 70 90	19 48 77	106 135	INDIË			
20 49 78	107	20 49 78	107 136 165	2 13 24 35	2 13 24 35	11 31 51 71 91	11 31 51 71 91	20 49 78	107 136	1 5	9 13 17		
21 50 79	108	21 50 79	108 137 166	3 14 25 36	3 14 25 36	12 32 52 72 92	12 32 52 72 92	21 50 79	108 137	2 6	10 14		
22 51 80	109	22 51 80	109 138 167	4 15 26 37	4 15 26 37	13 33 53 73 93	13 33 53 73 93	22 51 80	109 138	3 7	11 15		
23 52 81	110	23 52 81	110 139 168	5 16 27 38	5 16 27 38	14 34 54 74 94	14 34 54 74 94	23 52 81	110 139	4 8	12 16		
24 53 82	111	24 53 82	111 140 169	6 17 28 39	6 17 28 39	15 35 55 75 95	15 35 55 75 95	24 53 82	111 140	ERRATA			
25 54 83	112	25 54 83	112 141 170	7 18 29 40	7 18 29 40	16 36 56 76 96	16 36 56 76 96	25 54 83	112 141	I V	X		
26 55 84	113	26 55 84	113 142 171	8 19 30 41	8 19 30 41	17 37 57 77 97	17 37 57 77 97	26 55 84	113 142	II VI			
27 56 85	114	27 56 85	114 143 172	9 20 31 42	9 20 31 42	18 38 58 78 98	18 38 58 78 98	27 56 85	114 143	III VII			
28 57 86	115	28 57 86	115 144 173	10 21 32 43	10 21 32 43	19 39 59 79 99	19 39 59 79 99	28 57 86	115 144	IV VIII			